

עמנואל קאנט

12.2.1804 - 22.4.1724

העז לדעת- תطلع למعرفة

-חשיבות החקר האישי أهمية البحث الشخصي

-התנגדות לכנסיה مقاومة الكنيسة

-חירות האדם حرية الانسان

מה קאנט ורוסו היו אומרים?

• מה לדעתכם קאנט ורוסו היו אומרים אם הם היו שומעים שבישראל אסור לחתן

אנשים מדתות שונות?

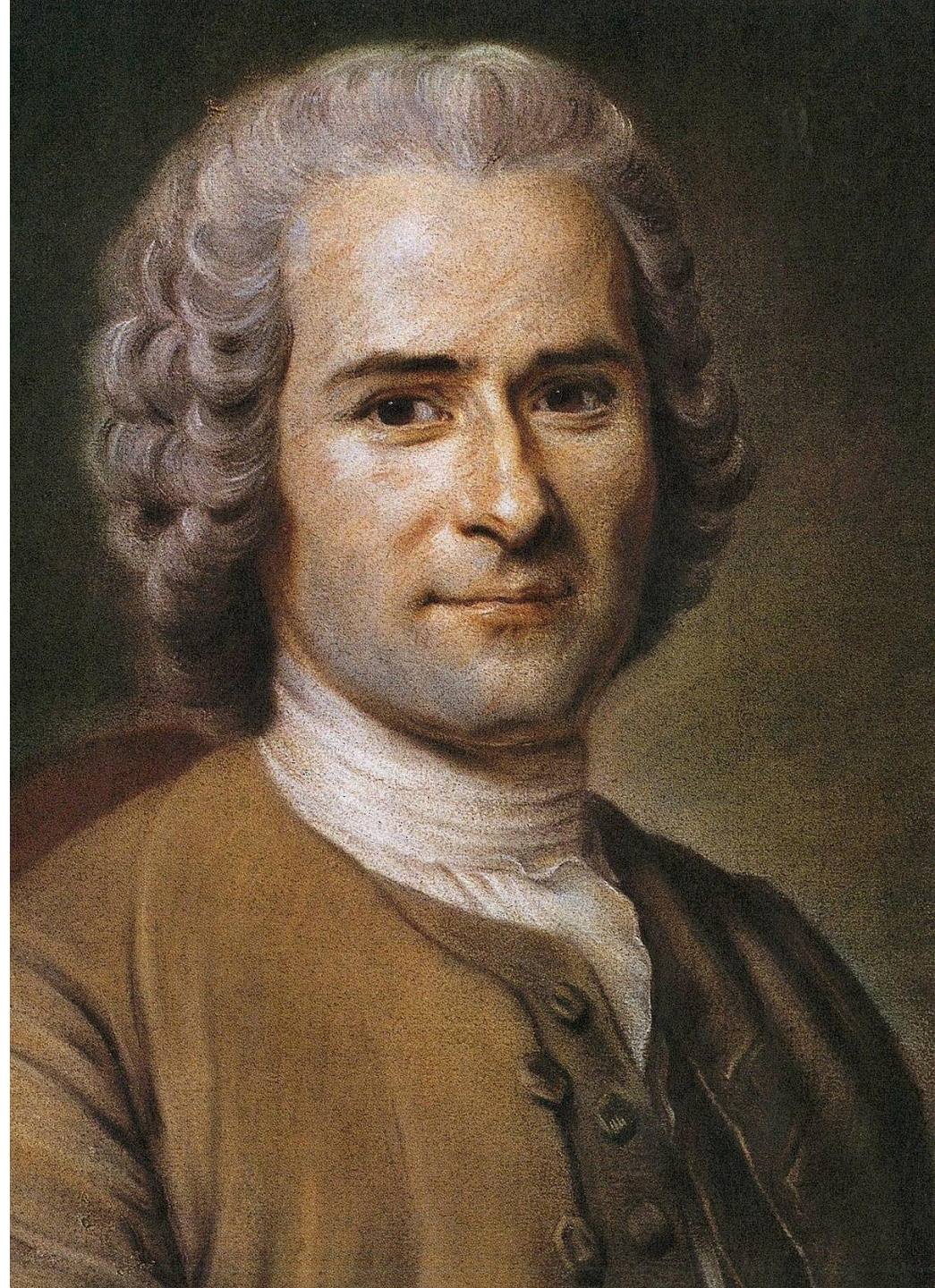
• מה לדעתכם הם היו אומרים על זה שבישראל רוב האנשים יודעים לקרוא

ולכתוב?

• מה קאנט ורוסו היו אומרים על אדם ששואל אחרים למי להצביע בבחירות?

ז'אן ז'ק רוסו

ביוני 1712 – 2 ביולי 1778 28

מתוך "אמיל" מאת רוסו

- אשר לפרא האדם, הדבר שונה: כיוון שאינו קשור לשום מקום, ושום תפקיד לא הוטל עליו מראש, ולפי שאינו מציית לאיש ואין לו חוק למעט רצונו, הוא נאלץ לחשוב על כל פעולה בחייו; והוא אינו עושה דבר, לא תנועה, לא צעד, מבלי לצפות מראש את הבאות.

• **יש להישמר מאוד שמא יגיע הילד לכלל שעמום.** פקח אפוא תמיד את עיניך. יהא אשר יהא, נטוש הכול בטרם ישיגו השעמום; מפני שהחשוב מכול, לעולם, אינו שילמד אלא שלא יעשה מאום כנגד רצונו.

• אף על פי כן, צריך יהיה בלי ספק להנחותו מעט; אבל מעט מאוד, ובלי שיהא הדבר ניכר. אם הוא טועה, הנח לו, אל תתקן כלל את שגיאותיו, המתן בשקט עד שיהא מסוגל לעמוד עליהן ולתקן בעצמו; או לחלופין, לכל היותר, המתן להזדמנות הנאותה לגרום לו לחוש בהן. אם לא יטעה לעולם, לא ילמד כדבעי.

• כשאני פוטר כך את הילדים מכל חובותיהם, אני מסיר מעליהם את המכשירים מחוללי מצוקתם הגדולה ביותר- הספרים. הקריאה היא סבל הילדות, וכמעט. רק בדוחק, בגיל שתים עשרה, ידע אמיל מהו ספר. ואולם, יאמרו לי, הוא חייב לדעת לקרוא. אני מסכים: עליו לדעת לקרוא ברגע שהקריאה מועילה לו; קודם לכן אין בה אלא כדי לשעממו.